

KYLIEN AIKA

Rovaniemen kylien kehittämissäätiön julkaisu 2021 • rkks.fi

**"Tulevaisuus ei ole jokin paikka,
johon olemme menossa, vaan
paikka, jonka me luomme."**

Sisältö

Puheenjohtajan tervehdys	3
Rovaniemen kylien kehittämissäätiö kylien yritysten ja asukkaiden tukena	4
Kyläyhdistyksille kysely rahoituksen vaikuttavuudesta	5
Monipaikkaisuus lisää kylien kiinnostavuutta	6
Nyt tarvittaisiin kylävääpeleitä yhdistämään kyläläiset	7
Hanna ja Dieter viihtyvät maaseudulla – Täällä voi elää hyvää elämää	8
Lystikämän Lomatila jakaa elämyksen myös muille	10
Joulupukin Pajakylä tarvitsee kylien yhteistyöverkostoa	11
Terveisiä Sinetästä!	12
Rovaniemi kylässä -festivaali	12
Lähtemättömät muistot syrjäkylältä	13
Toimivat yhteydet Rautiosaareen	14
Rovaniemen kylät kaunistuvat talkoilla ja yhteistyöllä	16
Kylätyöntekijä koko kylän apuna	17
Törmängin 30-vuotinen kamppailu järvien puolesta	18
Vinkkejä vesistön huoltoon	19
Perunkajärvelle	20
Perinne kyläkaava lisää Lehtojärven vetovoimaa	22
Rovaniemen palvelukylät tukevat elinvoimaisuutta	23
Tonttipörssi vastaisi monien toiveisiin	23
Yritysseteli on tervetullut apu	24
Törmängin kyläyhdistys – vuoden 2021 kyläyhdistys	25
Kylien yritys- ja yhdistysmäärät	25
Millaiseen maailmaan palaamme koronan jälkeen?	26
Uusi maastopyöräilyreitti suunnitteilla Vikajärvi-Napapiiri-välille	27
Säätiö on tukenut myös kulttuuria	27
Tapatumakalenteri	28

TOIMITUSNEUVOSTO

Päivi Saarijärvi, päätoimittaja
Heli Välikangas

Sisällöntuotanto:
Maarit Simoska, Veerantalo Oy

Taitto, suunnittelu ja kannen kuva:
Kuvaus ja suunnittelu Mainas Oy
Anu Mäkinen

Paino: KTMP Group Oy, Singsby
Painosmäärä: 29 400

Rovaniemen kylien
kehittämissäätiö

rkks.fi

PUHEENJOHTAJAN TERVEHDYS

Hyvä lukijamme!

Käsissäsi on Rovaniemen kylien kehittämissäätiön julkaisu, joka on jaettu kaikkiin Rovaniemen talouksiin. Toivomme, että pystymme näin välittämään tietoa säätiömme tarkoituksesta ja toiminnasta mahdollisimman monille.

Joukko tukien ja avustusten saajia - yhteisöjä ja yrityksiä – on tässä julkaisussa ystävällisesti halunnut kertoa, mitä säätiön toiminta heille merkitsee. Lämmin kiitos siitä, samoin kuin kaikille muille lehden valmistamiseen osallistuneille!

Rovaniemen kylien kehittämissäätiön vuosi 2021 on tähän mennessä ollut sijoitustoiminnan osalta erittäin hyvä. Asiamiehemme *Heli Välikangas* on keskittynyt säätiön päivittäisten töiden lisäksi vahvasti muun muassa hallinnon kehittämiseen. Säätiölle on laadittu uusi hallituksen toimintaa ohjaava hallintosääntö. Samalla on siirrytty sähköiseen tilitoimistopalveluun. Päivitämme sijoitusohjeita ja riskien kartoitusta sekä pohdimme uusia toimintamuotoja.

Esille on noussut myös säätiön sääntöjen muutostarpeita, kuitenkin niin, että säätiön tarkoitus ja toimintamuodot eivät muutu. Nämä kaikki kehittämistoimet etenevät hyvässä yhteistyössä asiantuntijoiden, uuden hallintoneuvoston ja muiden yhteistyökumppaneidemme kanssa.

Teemme tiivistä yhteistyötä Rovaniemen kaupungin aluepalvelujen ja kylien kehittämisjaoston kanssa. Vuosittain haettavat kylien kehittämis- ja vesistöjen kunnostustuet haetaan aluepalvelujen ja kylien kehittämisjaoston kautta. Kyläyhdistyksillä on erinomainen mahdollisuus myös tulevaisuudessa saada tukea erilaisiin itse tärkeinä pitämiinsä hankkeisiin ja hankintoihin, jotka palvelevat koko kyläyhteisöä.

Mikä parasta, meillä on säätiön vahvan talouden ansiosta mahdollisuus jatkaa ja lisätä Rovaniemen maaseutualueiden kehittämistä säätiölain ja säätiön sääntöjen mukaisesti. Tämä yhtälö – säätiölaki ja säätiön säännöt – aiheuttavat joskus hakijoille pettymyksiäkin, kun kaikkia hyviä hankkeita ei voida tukea. Siksi on tärkeää, että hakijat ovat etukäteen yhteydessä asiamieheemme.

Säätiön toimintaperiaatteiden mukaisesti meidän on myös valvottava, että hakija toteuttaa hankkeen päätöksen mukaisesti.

"Oman elinympäristön kehittämiseen vaikuttaminen on tärkeää vakituksille asukkaille sekä opiskeluiden perässä muuttaneille ja monipaikkaisille osa-aikaisille asukkaille. Osallisuuden vahvistaminen on merkityksellistä erityisesti heille, joilla on toive palata opintojen jälkeen takaisin kotikuntaansa."

Edellinen on lainaus 4.10.2021 julkaistusta Suomen Kylät ry:n maaseutupoliittisesta julkilausumasta. Lausuma vahvistaa uskoamme siihen, että teemme arvokasta työtä maaseudun elinolojen kehittämiseksi, unohtamatta kylien yrityksiä. Ne lisäävät pitkäjänteisellä toiminnallaan kylien elinvoimaisuutta.

Rovaniemen kylien kehittämissäätiön myöntämät tuet mahdollistavat ajassa uudistuvia, moderneja ja rohkeita tekoja, kun toimimme yhteistyössä kylien ihmisten, yhteisöjen, yritysten ja muiden tärkeiden yhteistyökumppaneiden kanssa. 🌱

Oikein hyvää alkutalvea kaikille!

Päivi Saarijärvi
Hallituksen puheenjohtaja

Rovaniemen kylien kehittämissäätiö kylien yritysten ja asukkaiden tukena

Rovaniemen maalaiskunnan kunnanvaltuusto päätti lokakuussa 2005 perustaa Rovaniemen kylien kehittämissäätiön maaseutualueiden kehittämiseen.

Hei Välikangas
Anu Mäkinen

Maalaiskunnalle oli kertynyt vuosien varrella ylimääräisiä varoja, joiden kohtaloa mietittiin siinä vaiheessa, kun suunniteltiin uuden kaupungin perustamista. Säätiöidean kehittäjät olivat kunnanjohtaja *Matti Ansala* ja kamreeri *Reijo Anttila*.

Rovaniemen kylien kehittämissäätiö aloitti toimintansa, kun uusi kaupunki perustettiin vuonna 2006 entisestä Rovaniemen maalaiskunnasta ja Rovaniemen kaupungista. Toiminta käynnistyi miljoonan euron pääomalla ja 17 miljoonan euron lahjoitusvaroilla.

 Rovaniemen maalaiskunta määräsi säännöissään lahjoittamiensa varojen käyttämisestä Rovaniemen maaseutualueiden yritysten elinkelpoisuuden ja asukkaiden hyvinvoinnin lisäämiseen.

 Näistä varoista annettiin uudelle kaupungille lainaksi kahdeksan miljoonaa euroa 16 vuoden maksuajalle. Kaupunki on lyhentänyt lainaa vuosittain 500 000 eurolla.

Lainalle ei peritä korkoa, ja se tulee kokonaisuudessaan maksetuksi tänä vuonna.

Säätiöllä ei ole omistajia eikä jäseniä, ja sen elinkaari on ikuinen. Säätiön toimintaa ei voida lopettaa, mikäli se toteuttaa sitä tarkoitusta, mitä varten se on perustettu ja sillä on olemassa varat toimintaansa.

Säätiön omaisuutta ja asioita hoitaa hallitus, jossa on viisi jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Jäsenillä on vakituinen asuinpaikka Rovaniemen kyläalueella. Lisäksi jäsenet valitaan kaupungin viideltä eri päätiesunnalta.

Säätiön taseen loppusumma oli elokuun lopussa 24,4 miljoonaa euroa.

Tuotto keskimäärin 5 prosenttia vuodessa

Sijoitukset ovat tuottaneet vuosien varrella hyvin ja keskimäärin tuotto on ollut yli 5 % vuodessa. Hyvin hoidettu talous mahdollistaa sen, että tuottoja voidaan jakaa säännöllisesti myös niinä vuosina, jolloin tuottokehitys olisi heikompi. Vuonna 2020 tukea myönnettiin yhteensä 618 000 euroa.

Kyläyhdistykset ovat jo pitkään saaneet kehittää määrätietoisesti toimintaansa säätiön tuella. Avustuksilla on kunnostettu kylätiloja, hankittu kalustoa, järjestetty tapahtumia sekä parannettu lähiliikuntapaikkoja ja laavuja. Vaadittavat työt on toteutettu pääosin talkoilla.

Kyllä on käynnissä tällä hetkellä kehittämishankkeita, joiden kokonaiskustannukset ovat yli 1,5 miljoonaa euroa. Säätiön omarahotusosuus näihin on reilut 100 000 euroa, ja pääosa rahoituksesta tulee EU:n ja valtion avustuksina.

Merkittävä osa varoista on ohjattu myös maaseutualueella toimivien yritysten toimintaedellytysten parantamiseen. Kohteena ovat olleet yritysseteli ja yhteismarkkinointitoimet. Myös yksittäisiä yritysten investointihankkeita on tuettu silloin, kun niihin ei ole kohdistunut muuta julkista tukea.

Kylien yhdistykset hyödyntävät yhä merkittävimmissä määrin yleisiä investointi- ja kehittämisavustuksia hankkeidensa toteuttamisessa. Avustukset maksetaan yhdistyksille, kun ne ovat ensiksi itse maksaneet laskut. Tämän mahdollistamiseksi säätiö myöntää yhdistyksille maksuvalmiuslainoja, joille eri peritä korkoa.

Julkisen tuen ja säätiön avulla kylien toimijat moninkertaistavat sen rahallisen osuuden, joka heillä itsellään olisi mahdollista sijoittaa investointeihin.

⤴ Hallitus:

Päivi Saarijärvi puheenjohtaja, Ranuantien suunta (takana vas.)
Nina Teräs varapuheenjohtaja, Yläkemijoki (takana oik.)
Ari Paldan jäsen, Sodankyläntien suunta (takana keskellä)
Jouni Järvelä jäsen, Alakemijoki (edessä oik.)
Jarmo Huhtala jäsen, Ounasjoen suunta
Heli Välikangas Säätiön asiamies perustamisvaiheesta alkaen.
Hallintoneuvoston muodostaa Rovaniemen kaupunginhallitus.

Kyläyhdistyksille kysely rahoituksen vaikuttavuudesta

Säätiön hallitus haluaa tietoa siitä, millainen merkitys säätiön kehittämisavustuksilla on ollut kyläyhdistysten toimintaan. Vaikuttavuustutkimus kohdistuu vuosien 2019-2021 avustuksiin.

Tutkimus on samalla säätiön hallituksen varapuheenjohtaja **Nina Teräksen** opinnäytetyö ylempään ammatti- korkeakoulututkintoon Lapin ammattikorkeakoulussa.

Kyläyhdistykset hakivat vuonna 2020 kehittämistukea 35 eri hankkeeseen. Avustuskohdeissa nousevat esille erityisesti maisemanhoito, laavut, virkistyspaikat, urheilu- ja leikkikentät sekä yhteiset kokoontumistilat. Kylälaisten talkootyö on ollut merkittävää.

Säätiö haluaa lisätietoja muun muassa siitä, mikä merkitys rahoituksella on ollut kyläyhdistykselle ja olisiko kyläyhdistys kyennyt toteuttamaan hankkeensa ilman sitä.

Kysely on tarkoitus toteuttaa alkuvuoden aikana ja selvitys valmistunee keväällä.

Monipaikkaisuus lisää kylien kiinnostavuutta

Kylien elinvoimaisuuden säilyttäminen ja kehittäminen ovat koko Rovaniemen etu. Pinta-alaltaan Euroopan laajin kaupunki voi omalla päätöksenteollaan vahvistaa monipaikkaisuutta ja samalla houkutella uusia asukkaita myös kyläalueille.

Maarit Simoska

Oulun yliopiston kuntasuunnittelun kurssi ja yhdyskuntasuunnittelun erikoiskurssi hahmottelivat Rovaniemen kylien maankäytön kehityskuvaa vuoteen 2035 saakka. Professori *Tarja Outilan* ja professori *Helka-Liisa Hentilän* ohjauksessa valmistunut raportti *Elinvoimaa, hyvinvointia ja arjen sujuvuutta* (2021) avaa niitä keinoja, joilla kunta voi helpottaa monipaikkaista asumista ja elämistä Rovaniemen kylillä.

Monipaikkaisuus voidaan määritellä monin eri tavoin. Yksinkertaisimmillaan se tarkoittaa sitä, että monipaikkainen ihminen voi elää useassa eri paikassa. Syyt monipaikkaiseen elämiseen vaihtelevat, mutta usein kyseessä on kaupunkilainen, joka haluaa asua osan vuotta tai osan viikosta maaseudulla.

Pauliina Järvinen nostaa omassa artikkelissaan esille kunnan mahdollisuuden tukea kaavoituksella monipaikkaisuutta. Vuonna 2017 uudistunut maankäyttö- ja rakennuslaki helpottaa hieman esimerkiksi vapaa-ajan asuntojen muuttamista pysyvään asuinkäyttöön.

Rovaniemellä palvelukylien maankäyttöä ohjataan yleiskaavoituksella. Vuosina 2015-2020 on hyväksytty yli kaksikymmentä yleiskaavaa kyläalueille. Uusin, syksyllä 2021 hyväksytty kaava turvaa Lehtojärven kylän perinnerakentamisen.

Joillakin vuokraajilla/ostajilla voi olla mielenkiinnon kohteena tyhjä rakennuspaikka, jotkut taas saattavat haluta valmiiksi rakennetun tontin.

Kylien tontit ja rakennuspaikat ovat pääosin yksityisten omistuksessa. Yksityiset taas eivät ole halukkaita myymään maitaan, vaikka ostajaehdokkaista olisikin. Järvinen muotoilee asian niin, että "hintaodotukset eivät välttämättä kohtaa ostajan ja myyjän välillä."

Kaupunki ei voi määritellä yksityisten maiden myyntihintoja tai antaa rakentamiskehotuksia.

Järvisen mielestä maanomistus ja rakennuspaikkojen kauppaaminen ja vuokraaminen ovat toimivimpia ja pehmeitä keinoja monipaikkaisen asumisen edistämiseksi. Hän esittääkin uuden tontti- ja mökkipörssin perustamista, jossa ostajat ja myyjät voisivat löytää toisensa nykyistä paremmin.

Anna Kupila listaa omassa artikkelissaan Rovaniemen kylien vetovoimatekijöitä, joilla mahdollistetaan monipaikkaisuus. Ne ovat:

- ✓ kattavat tietoliikenneyhteydet
- ✓ hyvät liikenneyhteydet
- ✓ etätyö/työnteko
- ✓ tilat monipaikkaiselle elämälle
- ✓ asenteet
- ✓ riittävät palvelut
- ✓ poliittinen päätöksenteko

Toistaiseksi Rovaniemen kaupungilla ei ole päivitettyä alueiden käytön strategiaa tai ohjelmaa monipaikkaisuudesta, mutta kylästrategiassa on nostettu esille kyläalueille tärkeitä asioita. Alakemijoen, Alaounasjoen, Ranuantien, Sodankyläntien, Yläkemijoen ja Yläounasjoen kehityskohteet linkittyvät monipaikkaisuuteen. Esimerkiksi:

- ✓ Maisemanhoito lisää kyläläisten yhteisöllisyyttä, mikä osaltaan tukee myös etätyöläisten osallisuutta ja luo kohtaamisen mahdollisuuksia.
- ✓ Kylälatot voivat tarjota etätyöläisille myös työskentelytiloja.
- ✓ Rovaniemen kylien keskeisiä vetovoimatekijöitä ovat luonto- ja virkistyskohteet.
- ✓ Kyläkouluverkosto ja kohtuullinen etäisyys Rovaniemen keskustasta houkuttelevat kylille vakituksia asukkaita.
- ✓ Vapaa-ajan asukkaille ja alueella matkaileville tai vieraileville majoitus-, harrastus- ja etätyömahdollisuudet ovat tärkeitä.

Pienetkin tulovirrat lisäävät kylien elinvoimaa ja vahvistavat koko Rovaniemen kuntataloutta. 🌿

Lähde: *Elinvoimaa, hyvinvointia ja arjen sujuvuutta. Rovaniemen kylien maankäytön kehityskuva 2035. Tarja Outila ja Helka-Liisa Hentilä (toim.), Oulun yliopisto, 2021.*

Nyt tarvittaisiin kylävääpeleitä yhdistämään kyläläiset

Sirkka-Liisa Peterin mielestä kylätoiminta on aaltoliikettä. Nykyiset toimijat ikääntyvät, ja nyt tarvittaisiin uusia kylävääpeleitä yhdistämään kyläläiset.

Peterin mukaan monilla kylillä on yhä runsaasti yhdistystoimintaa, mutta yhdistykset elävät omaa elämäänsä, eikä yhteistä nimittäjää aina ole. Aloitteen tekijänä voisi olla mikä tahansa kyläläisten ryhmä tai yhdistys.

Nyt tarvittaisiin aktiivisia, rohkeita kylävääpeleitä yhdistämään kyläläiset, jokin punainen lanka, miksi minä haluan asua tällä kylällä. Vääpelin pitäisi olla henkilö, joka ei omalla olemassaolollaan aiheuta ristiriitoja. Tai se voisi olla ihmisryhmä, joka aloittaisi pienestä ja laajenisi vähitellen isommaksi yhteiseksi keskusteluksi ja toiminnaksi.

Hirvaan kyläaktiivina tunnettu *Sirkka-Liisa Peteri* odottaa sukupolvenvaihdosta kylätoimijoihin. Hirvaan kylälle on muuttanut ja muuttaa nuoria lapsiperheitä, jotka elävät ruuhkavuosia. Peteri toivoisi, että myös nuoret löytäisivät yhteisöllisen tavan toimia. Viitteitä uudelleen alkavasta yhteisestä toiminnasta on olemassa.

Facebook on jo hyvä tiedotuskanava, mutta se voisi olla vieläkin enemmän kaikkia hirvaslaisia kokoava voima, johon panoksensa antaisivat myös joskus Hirvaalla asuneet. Hirvaan ryhmässä kysellään, kenen koiria tämä on, tiedotetaan vaaratilanteista ja vahingoista teillä tai kysellään tontteja. Hyvä näinkin.

Kylätoiminta tarvitsee joka kylälle kokoontumispaikan, johon on helppo tulla. Kaikenikäiset hirvaslaiset kokoontuvat mielellään Metsähirvaalle, lasten vanhemmat myös koululle.

Hirvaan kylä hyötyy kaupungin läheisyydestä ja tulevaisuus on valoisa. Pienillä kylillä taas kysymys on toiminnan laadusta, ei määrästä, eli jaksavatko kyläläiset ottaa vastuuta oman toimensa ohella, tehdä jotain yhteistä ja kehittää kylää.

Kyläyhteisö voi kasvaa oppivaksi

Sirkka-Liisa Peteri väitteli syyskuussa filosofian tohtoriksi lappilaisen kyläyhteisön oppimisen voimavaroista. Vuosikymmenien kylätoimijuus on syventänyt hänen käsitystään siitä, kuinka paljon hiljaista tietoa ja erilaisia taitoja kyläläisillä on.

Pohdin pitkään, voiko kylä olla oppiva organisaatio tai onko se lainkaan organisaatio. Miksi kyläläisten piilossa olevasta inhimillisestä voimavarasta, toimintaa uudistavasta

Maarit Simoska Sirkka-Liisa Peterin kotialbumi

oppimisesta tai elämäkokemuksesta ei lainkaan keskustella, Sirkka-Liisa Peteri miettii.

Peterin mukaan hiljaista tietoa on erilaisina näkemyksinä, uskomuksina ja ajattelumalleina sekä toiminnassa kertyvinä kokemuksina. Oppimisen mahdollistavat yhteistyökyky, väestörakenteen ja elinkeinojen monipuolisuus sekä kokemus- ja perimätiedon hyödyntäminen.

Peterin väitöstutkimus *Eteenpäin vie elämisen taito* avaa erityisesti sitä, että kyläyhteisö voi kasvaa oppivaksi yhteisöksi. Se vaatii kyläläisiltä avointa ilmapiiiriä, toisten mielipiteiden ja erilaisuuden hyväksymistä. Se vaatii myös kunnan sisällä ja yli kuntarajojen kylien omaehtoisen toimijuuden tukemista eli vallan ja vastuun jakamista myös kylille.

Sirkka-Liisa Peterin mielestä toimivat ja oppivat kyläyhteisöt lisäävät koko kunnan elinvoimaa. 🌿

Hanna Janger ja Dieter Fiala
viihtyvät maaseudulla

Täällä voi elää hyvää elämää

Unkarilainen paimenkoira ottaa vieraat vastaan ystävällisesti haukkuen. Hanna Jangerin ja Dieter Fialan pihapiiri Kivitaipaleen kylässä kylpee pakkasauringossa. Edellispäivänä on satanut kevyt lumipeite, ja maisema on kuin suoraan postikortista.

Hanna on haaveillut maalle muuttamisesta siitä alkaen, kun hänellä on ollut koiria. Itävaltalainen Dieter ei kaupunkilaisnuorukaisena osannut haaveilla samanlaisesta elämästä, mutta muutto Suomeen ja perheen perustaminen avasivat hänelle toisenlaisen ajattelutavan.

- Voisin viihtyä myös kaupungissa. Minulla oli asunto Wienissä, ja tykkäsin asua siellä. Haave muuttaa maalle tuli vasta Suomessa. Minun henkinen maailmani on Suomi ja Lappi. Itävallassakin on metsiä, mutta se ei ole sama kuin täällä. Tämä on ollut meidän yhteinen unelma, Dieter kertoo.

Kun perheen esikoinen, nyt 7-vuotias Udo oli pieni, pariskunta ryhtyi kartoittamaan, löytyisikö Rovaniemeltä

maaseutumaista asuinympäristöä, jossa myös eläimille olisi tilaa.

- Vierailimme muutamilla kylillä, mutta vaihtoehtoja oli vähän. Etsimme kohtuukuntoista taloa ja maata, joka ei kuitenkaan olisi saanut olla liian kaukana kaupungista, eikä liian kallista. Ja kyläkoulun läheisyys oli tärkeää, Hanna jatkaa.

Perhe muutti maaseudulle vuonna 2018, ja Inka-tytär syntyi joulukuussa 2019. Udo on niin innokas ekaluokkalainen, että hän on usein odottamassa koulukuljetuksilla tulevia kavereitaan koululla hyvissä ajoin ennen koulun alkamista. Myös Inka viihtyy mainiosti pienessä päiväkodissa koulun vieressä.

» Dieter toimii tällä hetkellä Kivitaipaleen ja Narkauksen kylätalkkarina. Hanna työskentelee vastaavana asumisohjaajana itsenäistyville nuorille kaupungissa.

«» Koirien lisäksi perheellä on kuusi kanaa ja kukko.

Jokaisella on vapaus elää tavallaan

Dieterin mielestä maaseutuun liittyy paljon hyvää. Kun pariskunta asui aiemmin kaupungissa mukavassa rivitalokodissa, on maaseutu antanut enemmän tilaa hengittää ja ajatella elämää eri tavoin.

- Maaseutu antaa meille mahdollisuuden elää hyvää elämää. Idealistinen unelma olisi tietenkin se, että voisi tehdä työtä vaikka omassa verstaassa puuseppänä, eikä omaa autoa tarvitse olla. Arki on kuitenkin toinen ja oma auto on täällä pakollinen, Dieter miettii.

Kaupungin rivitalossa tai omakotitalossa on otettava aina naapurit huomioon eri tavalla kuin väljemmässä maaseutuasumisessa.

- Meillä on kolme koiraa, jotka ovat äänekkäitä. Täällä ei tarvitse niin paljon ajatella, mitä naapurit sanovat, sillä haukkuvia koiria on muillakin, Hanna toteaa.

Koirien lisäksi perheellä on kuusi kanaa ja kukko.

Hannan mielestä maaseudulla ei tarvitse miettiä sitäkään, voiko puutarhatöitä tai muuta puuhastelua jatkaa kesäisin pihalla yöhön saakka: jokaisella on vapaus elää tavallaan.

Dieter toimii tällä hetkellä Kivitaipaleen ja Narkauksen kylätalkkarina. Itävallassa hän työskenteli rakennusalalla, ja Suomessa hän on kouluttautunut puuseppäksi.

- Sekin olisi hienoa, jos joka kylässä olisi kylätalkkari, joka auttaisi esimerkiksi vanhoja ihmisiä, tuntisi kyläläiset ja paikat. Olen tehnyt lumitöitä, raivannut, korjannut huonekaluja ja auttanut kaikessa, mihin on pyydetty.

Kylätalkkarin pesti päättyy tammikuussa, ja sen jälkeen Dieter ei ole varma, millä tavoin työllistäisi itsensä.

- Suunnitelmia on paljon. Ehkä rakennusalalta löydän jota-

kin. Oma verstaas on pitkäaikainen haave, se voisi tuoda osan toimeentulosta. Myös kaupungissa olisi haasteita löytää sopivia työtehtäviä.

Täällä on aina tekemistä, kun menee ulos ovesta, tylsää täällä ei tule. Täällä ei voi pyrkiä täydellisyyteen, mutta elämälle on aina tarkoitus, kun vain katsoo ympärilleen.

Pihapiirissä on myös Lapin sodalta säästynyt hirsirakennus vuodelta 1924. Dieter haluaisi entisöidä rakennuksen niin, että se säilyisi seuraaville sukupolville.

- Olisi liikaa sanottu, että me aloitimme jo, mutta sekin toteutuu joskus. Haaveena oli rakentaa viime kesänä aitaus lampaille ja ottaa 5-10 lammasta, mutta ehkä seuraavana kesänä, Dieter suunnittelee.

Hanna työskentelee vastaavana asumisohjaajana itsenäistyville nuorille kaupungissa.

- Olipa sää minkäläinen tahansa, kertaakaan ei ole kaduttanut, kun ajan töihin tai töistä kotiin. Lapsiperheille tämä on unelmapaikka. Kyläkoulu tarvitsee tulevaisuudessa lisää lapsia, ja kaupunkiin on kuitenkin lyhyt matka. Meille tämä on ollut hyvä ratkaisu, hän painottaa.

Dieter odottaa talvelta paljon lunta, sillä hän pitää lumi-töistä. Toistaiseksi hän on huolehtinut ison pihan lumityöt lihasvoimin, mutta haaveilee jo omasta traktorista. Sellainen on monilla muillakin maaseudun asukkailla, joilla on iso oma pihapiiri.

Aluksi oli haave muuttaa maalle

Lystikämän Lomatila jakaa elämyksen myös muille

Yrittäjä Miika From on vähitellen luonut Siika-Kämään Lystikämän Lomatilan. Aluksi hän haaveili puolisonsa kanssa vain muuttavansa maalle, mutta upea paikka järven rannalla sai heidät toisiin ajatuksiin.

Maarit Simoska Anu Mäkinen

Meillä on ollut pieni mökki tässä naapurissa vuosikymmenet, ja sitten meille tarjoutui mahdollisuus ostaa vanha tila ja rakentaa talo tähän. Kunnostimme myös vanhan rakennuksen, ja totesimme, ettei sitä kannata pitää vain sukulaisille. Miika From mietti asian myös niin, että paikan kauneuden voi jakaa myös muiden kanssa ja samalla saada siitä toimeentuloa.

Nyt majoitustiloina on neljä erillistä rakennusta. Uusi hirsirakennus valmistui korona-aikana helmikuussa 2021, mutta haastavista ajoista huolimatta varauskirjat ovat alkaneet täyttyä. Asiakkaat ovat löytäneet rauhallisen järvi- maiseman ja ystävällisen isäntäpariskunnan.

- Meillä on ollut kotimaisia ja kansainvälisiä asiakkaita, ja palaute on ollut vain myönteistä. Marras-helmikuun varauksista valtaosa on ulkomaalaisten.

Miika From haluaa tarjota vieraille kokemuksen lappilaisesta paikalliselämästä. Asiakas voi viettää lomansa lähtemättä Lystikämästä minnekään.

Järvi on kalaisa ja veneretki järvelle on monelle elämys. Luontopolku, tulistelu erälammen laavulla, moottorikelkkailu, maastopyöräily, lumikenkäily, hiekkaranta uimiseen ja monet muut mahdollisuudet kiinnostavat asiakkaitamme.

Kesällä tilalla on kanoja ja lampaista. Lisäksi isäntäperheen koirat ovat kaikkien vierailijoiden suosiossa.

- Kun lapsi saa käydä hakemassa kananmunan ja äiti laittaa siitä ruokaa, sehän on kuin aarre sille pienelle lapselle. Tällaisilla paikoilla on tulevaisuutta, sillä ihmiset haluavat pois hälinäpaikoista, kokea jotakin aitoa.

Kylien kehittämissäätiön rooli on ollut Lystikämän Lomatilan laajennuksissa merkittävä.

- Päätimme, että rakennamme laadukkaasti, ja se maksaa. Säätiön investointiavustus ratkaisi sen, että uskalsimme rakentaa uutta koronasta huolimatta.

Säätiön rooli kylille on muutenkin tärkeä. Esimerkiksi Lystikämän vierestä Ranualla kulkeva kelkkareitti on rakennettu säätiön tuella.

Lystikämän Lomatila luo parhaillaan yhteistyöverkostoja muiden yrittäjien kanssa. Tulevaisuus näyttää sen verran valoisalta, että Miika From miettii jo puolisonsa kanssa omakotitalonsa vuokraamista majoituskäyttöön.

- Tällä hetkellä meillä on 18 petipaikkaa, mutta voimme tarvittaessa lisätä sitä kymmenellä. Suunnitelmia on paljon seuraavaksi 20 vuodeksi, 65-vuotias Miika From naurahtaa.

««

Päätimme, että rakennamme laadukkaasti, ja se maksaa. Säätiön investointiavustus ratkaisi sen, että uskalsimme rakentaa uutta koronasta huolimatta.

Joulupukin Pajakylä tarvitsee kylien yhteistyöverkostoa

Joulupukin Pajakylää kehitetään Rovaniemen maaseudun ja kylien yritysten kanssa. Pajakylän osuuskunnan kehittämis- ja projektipäällikkö Antti Nikander kertoo, että matkailijat haluavat kokea jotain aitoa ja lappilaista.

- Meillä ei riitä tarjottavaa napapiirillä niin, että matkailijoiden viipymä olisi täällä pidempi. Tavoitteena on kertoa ympäröivän maaseudun mahdollisuuksista ennen kuin asiakas ehtii kysyä, olisiko Rovaniemellä jotain muuta meille, Antti Nikander sanoo.

Pajakylän yritykset ovat jo pitkään tehneet yhteistyötä kylien toimijoiden kanssa. Peräpohjolan Leader rahoitti hankkeen, jossa tuotettiin toimenpidesuunnitelma kehittämistoimista ja kasvutavoitteista.

- Nyt on meneillään Lapin rahoittama EAKR-hanke nimeltä Santa Claus Village - ympärivuotinen kansainvälinen matkailukeskus. Hankkeessa toteutetaan yritysten kanssa yhdessä päätettyjä kehittämistoimia ympärivuotisen elämästarjonnan lisäämiseksi matkailijoille.

Osuuskunta työstää parhaillaan myös Santa's countryside -nimellä ympäröivän maaseudun markkinoin-

timallia. Mukana on tällä hetkellä kaksitoista maaseutu- yritystä ja kolme maaseudun luontokohdetta.

- Haluamme auttaa kylien yrityksiä markkinoinnissa, sillä se luo liiketoimintamahdollisuuksia ja lisätuloja meille kaikille. Matkailijoita kiinnostavat esimerkiksi paikallinen ruoka ja elämäntapa, mitä kylillä voi tehdä, kylämarkkinat ja tanssi- tapahtumat, Antti Nikander listaa.

Antti Nikanderin mukaan tehty työ alkaa tuottaa jo tulosta, sillä www.santaclausvillage.info kerää runsaasti kävijöitä ja tutustujia maaseudun kohteisiin.

Kylien kehittämissäätiön on ollut mukana rahoittamassa suunnitelmia ja jatkohanketta.

Terveisiä Sinetästä!

Sinettä on palvelukylä noin 20 km kaupungin keskustasta. Kylälle on kaavoitettu noin sata uutta tonttia. Tänne on tuonut vetovoimaa uusi monitoimitalo, mikä kiinnostaa varsinkin lapsiperheitä. Kylässä on hyvät peruspalvelut.

Timo Eskelinen, Sinetän kyläyhdistyksen puheenjohtaja

Kylän läpi kulkeva kantatie 79 päällystettiin kesällä erittäin hyvään kuntoon. Kylällä oleva kevyenliikenteen väylä korjattiin perusteellisesti.

Sähköt on kaapeloitu viime vuoden aikana, joten energia siirtyy varmasti verkossa.

Tonttitarjonta ei ole kuitenkaan kysyntää vastaavaa. Etenkin kaupungin maille kaavoitettuja tontteja tarvitaan nopeasti.

Ikääntyneet haluaisivat vuokra-asuntoja kylälle palveluiden lähelle, kun voimat eivät enää riitä pistotien päässä olevan asunnon ylläpitämiseen.

Sinetän Kylätalo - kylälaisten olohuone

Sinetän Kyläyhdistys osti entisen Sinetän vanhan koulu-kiinteistön vuonna 2017. Sinetän Kylätalolla on lähes sata vuotta erittäin värikästä historiaa takana.

Talo on kylälaisten olohuone, jossa voi kokoontua, harrastaa ja viettää muun muassa perhejuhlia. Olemme onnistuneet saamaan talolle monipuolista käyttöä, kuten varttuneiden perjantaisin kokoontuva *Porinapiiri*, jossa käy yli 100 eri henkilöä vuosittain.

Talossa on toiminut kansalaisopiston ryhmiä erittäin menestyksekkäästi. Esimerkiksi näytelmäryhmä saavutti kaupungin parhaan näytelmän tittelin *Nätti Gaala* -yleisöäänestyksessä vuonna 2018.

Ounasjoen koulu on ollut tiiviissä yhteistyössä Sinetän kyläyhdistyksen kanssa. Teemme yhteistyötä myös kylän muiden yhdistysten, yrittäjien ja kyläläisten kanssa.

Kylien kehittämissäätiö tuo elinvoimaa

Olemme saaneet kylien kehittämissäätiöltä avustuksia kylätalon energiatalouden parantamiseen. Säätiö avustaa myös kylätilojen ylläpitoa, joten kokoukset ja harrasteryhmät voivat toimia talolla vastikkeetta. Säätiö on niin ikään auttanut kylän maisemasuunnitelman toteuttamisessa.

Kyläyhdistyksellä on kaksi palkkatuella hankittua työntekijää, jotka työskentelevät kylätalolla. He mahdollistavat kylän senioreille kotona asumisen auttamalla heitä siivouksessa, polttopuiden teossa, remonteissa ja pihatöissä. Apu on annettu vastikkeetta, koska kehittämissäätiön omavarainavustuksen avulla rahoitettu JOKOS -hanke mahdollistaa työn. Lisäksi säätiö antaa korottoman lainan yhdistykselle palkkakustannusten ajallaan hoitamiseen.

Rovaniemen kylien kehittämissäätiö varmistaa elinvoimaisuuden, kulttuurin ja järjestötoiminnan kylillä.

Rovaniemi kylässä –festivaali kiertää kylissä

Rovaniemi kylässä -festivaali toteutettiin ensimmäistä kertaa syyskuussa Juotaksen kyläkoululla ja sen pihapiirissä sekä Juotasniemen laavulla.

Idea festivaalista syntyi Kylien Rovaniemi -hankkeen (2020–2021) aikana toteutetuissa Kylien kulttuuripolut -kokeilutyöpajoissa. Tavoitteena oli tukea kyläidentiteettiä ja -perinteisiin pohjautuvien palvelujen, tapahtumien ja tuotteiden kehittämistä.

Hankkeen aikana virisi toive yhteisestä paikasta, jossa kylien yrityksiä, tuotteita ja palveluita voisi tuoda esille ja saada niille näkyvyyttä. Festivaali on yksi tapa luoda yhteinen kohtaamispaikka.

Tänä syksynä ensimmäistä kertaa järjestetty festivaali kokosi yhteen noin 200 näytteliasettajaa ja kävijää. Mukana oli asukkaita, vapaaehtoistyöntekijöitä, yrittäjiä ja vierailijoita eri puolilta Rovaniemeä ja lähikunnista. Rahoittajana oli kylien kehittämissäätiö. Yhteistyökumppaneina olivat Yläkemijoen kylät ry, Rovaniemen kaupungin alueelliset palvelut / Kylien Rovaniemi -hanke, kaupungin viestintä sekä yhdistyksiä, yrittäjiä ja vapaaehtoistoimijoita.

Vuoden 2022 festivaalin paikaksi on jo varmistunut Narkaus. Tapahtuman järjestää Osuuskunta Lapin Naava yhdessä eri kylistä mukaan tulevien vapaaehtoisten, osajien ja asiantuntijoiden sekä eri sidosryhmien kanssa. Lisätietoja tapahtumasta löytyy Lapin Naavan verkkosivulta (www.lapinnaava.fi).

Festivaalista on tarkoitus tehdä säännöllinen eri kylissä vuosittain toteutettava tapahtuma.

Lähtemättömät muistot syrjäkylältä

Jäimme Kutilan kyydistä pois Marjapalossa Ranuantien varressa. Otimme polkupyörät onnikan perästä ja aloimme polkea, kahdeksan kilometriä Kemijoen suuntaan. Äiti ja kolme poikaa kauppalaista kesäpaikkaan, jossa syntyivät lähtemättömät muistot.

Ranuantien suunta oli vanhastaan tuttu, sillä isä *Osmo Ruokanen* oli Kivitaipaleesta eli Taipaleen kylästä ja siellä olin käynyt hänen kaverinaan Ruokasen kaupalla. Mummola siellä oli ennsimmäinen kosketus Rovaniemen kyliin. Isällä oli 1950-luvulla harvinaisen auto, jolla hän kuskasi tavaraa ja ihmisiä kylillä.

Osmo huusi mummon veljen *Elis Lampelan* tilan Narkausen takamaastosta ajatuksenaan luovuttaa se takaisin enolleen. Mutta Eelispä ei halunnutkaan enää sinne. Näin tila jäi "vahingossa" meille. Isän kuoltua vuonna 1956 leskiäiti Elisa eli Liisa piti tilan poikiensa takia.

Paikasta tuli osa loppuelämäämme. Ensimmäinen kesä siellä oli vuonna 1958, tammikämpän saunassa, joka oli siirretty rantaan. Kesämökkejä oli harvassa, meillä kävi väkeä ihmettelemässä, mitä se Liisa tekee vanhalla saunalla erämaassa. Äiti oli opettaja ja kesälomat kolme kuukautta. Me muutimme saunalle kesäkuun alussa ja palasimme kauppaan elokuun lopulla.

Äiti oli ajokortittomana joutunut myymään isän auton, mutta *Pullin Mikko* rahtasi ison määrän näkkileipää, Atlanta kermapulloja, vuodevaatteita ja muuta tarpeellista maitoautollaan meille. Ja haki elokuussa pois marjaämpärit ja pottusäkit. Sitten *Unto Ruokasen* taksi auttoi meitä kulussa.

Kesät kuluvivat Välikankaan naapurissa lemmiä pelätessä - ne kulkivat vapaina - kunnes maalaiselämään totuttiin.

Nuoremmat veljeni Miikka ja Markku saivat hyviä kavereita naapurin pojista. Heinänteko aikaan riitti puuhaa, kun nuorisoa tarvittiin polkemaan heinää latoihin.

Pyörämatka Kaupan Eevalle täydensi ruokavarastoja, joitten rungon muodostivat itse pyydytyt hauet ja ahvenet sekä kasvimaan tuotteet. Kauppiamies sai viikset Metsämarja-limsasta.

Aittaaan syntyi maailman ensimmäinen atk-kerho – lyhennys sanoista "Aittatyökumppanit".

Vuonna 1960 saatiin vanhan talon hirsistä "huvila". Siinä on pirtti, poikien huone ja äidin kamari. Aittaaan syntyi maailman ensimmäinen atk-kerho – lyhennys sanoista "Aittatyökumppanit".

Äiti kuoli vuonna 1966, mutta jatkoimme perinnettä. Nykyisin yli 60 vuoden jälkeen kesäpaikalla käyvät lapsemme perheineen. Usein vietän siellä aikaa myös yksin lukien ja juttujani kirjoittaen.

Isän ja äidin viisaasta päätöksestä on tullut lähtemätön osa Ruokasen poikien elämää vielä eläkeiällä. Myös työrupeamat jatkuvat maalla ja pitävät äijiä kunnossa.

⌘ Talvilomalla joskus 1960-luvun alussa, vas. Tapani, Miikka (takana) ja Markku. Äidin käsin veistetyt sukset vasemmalla.

⌘ Nykyajan talvilomaa.

Tapani Ruokanen Ruokasen kotialbumi

Toimivat yhteydet Rautiosaareen

Reilut puolenkymmentä vuotta sitten kevättalvella 2016 Rautiosaaressa kyllästyttiin hitaisiin ja epämääräisesti toimiviin nettiyhteyksiin. Kuitua Pohjoiseen -hankkeen juttu Lapin Kansassa sai kylällä asian kanssa tuskailleen yrittäjän tarttumaan puhelimeen ja selvittämään, miten kylälle saataisiin toimivat valokuituyhteydet.

Yhteistyössä hankkeen aktiivisen puuhamiehen, **Seppo Alatörmäsen** kanssa päästiin ripeästi liikkeelle. Muutaman aktiivisen kyläläisen joukko koottiin nopeasti miettimään asian edistämistä.

Jo samana kesänä päätettiin perustaa **Rautiosaaren kyläverkko osuuskunta**. Nykyaikana hieman tuntematon yritysmuoto, osuuskunta, oli selkeä valinta. Toiminnan tarkoitus oli tarjota jäsenilleen hyötyä tuottava verkko, jota voidaan hallinnoida yritysmuotoisesti. Osuuskuntamalli on tässä täydellinen, sillä kaikki osuuskunnan tuottama hyöty palautuu tasapuolisesti jäsenten eduksi.

Osuuskunta alkoi tehdä ennakkokartoitusta ja hankesuunnitelmaa toteutukselle. Hankkeen tavoitteena oli rakentaa valokuituverkko Rautiosaaren kylän alueelle ja asukkaille. Nykyaikaisen ICT-verkkoinfrastruktuurin rakentamisen ajateltiin lisäävän kylän veto- ja elinvoimaisuutta sekä viihtyvyyttä pitkälle tulevaisuuteen.

Valokuitu ei tekniikkana vanhene, sillä se käyttää nimensä mukaisesti laservaloa tiedon siirtoon kvartsilasista tehdyssä johtimessa. Tällä tekniikalla siirrettävissä oleva datamäärä on käytännössä rajaton. Nykyisen maailman tietoyhteiskunta perustuu valokuituun. Kaikki olennaiset liikenteen solmupisteet, myös langattomat tukiasemat ja mastot, kytkeytyvät toisiinsa valokuidulla.

Rautiosaari on vireä ja viime vuosina voimakkaasti kasvanut kylä Rovaniemen eteläpuolella. Kaupungin keskustasta Kemijoen itäpuolella sijaitsevaan kylään kertyy matkaa noin 15 kilometriä.

Kemijoki hallitsee Rautiosaaren kylän maisemaa. Kylä kattaa joessa sijaitsevan Rautiosaaren lisäksi mantereen

puolella olevat **Heikkilänrannan** ja **Elingonrannan** alueet sekä **Kemijoen itäpuolen tien** molemmiin puolin olevan asutuksen kylän kohdalla.

Rovaniemen kylien kehittämissäätiö mahdollisti Rautiosaaren kyläverkon ja perustetun osuuskunnan alkuvaiheen toiminnan. Osuuskunta sai avustusta suunnittelutyön teettämiseen ammattilaistyönä sekä hankkeen toteutuksen aikaiseen siltarahoitukseen.

Säätiön tuki ja riskin jakaminen alkuvaiheessa oli erityisen tärkeä, jotta hanke voitiin toteuttaa. Hankkeen toteutusta osuuskunta maksoi suunnitteluun saadun avustuksen takaisin säätiölle. Ilman säätiöltä saatua alkurahoitusta ei myöskään rahoituksessa olennaisena osana ollut EU-hanke olisi voinut toteutua.

Rautiosaaressa ei olisi nykyisen kaltaista toimivaa kyläverkkoa ilman kyläläisten aktiivisuutta ja talkoohenkeä sekä Kylien kehittämissäätiötä. Säätiö on todella onnistunut auttamaan kylää kehittymään! Edes korona-aikana voimakkaasti kasvanut datan käyttö ei hidastanut kiinteitä yhteyksiä Rautiosaaressa, jossa pääosa talouksista on kytketty valokuituverkkoon.

Valokuituverkkoon on liittynyt myös uusia rakentajia. Verkkoa on valmius laajentaa miltei koko kylän alueella. Osuuskunnan jäsenenä liittymän omistaja on aina samalla myös yksi kyläverkon omistajista. Jäsenyys on myös sijoitus kyläverkon omaisuuteen, satojen tuhansien eurojen arvoiseen runkoverkkoon.

Jutun kirjoittaja Antti Haukipuro on Rautiosaaren kyläverkko osuuskunnan puheenjohtaja. 🌲

Valokuitu nostaa alueen arvoa

Hirvaan kylällä valokuitu on toteutettu lähes samalla tavalla kuin Rautiosaaressa. **Hirvaskuitu Osuuskunnan** hallituksen puheenjohtaja **Toni Hämeenniemi** kertoo, että liittymään sitoutui alkuvaiheessa 121 tilaajaa.

- Nyt on tulossa seitsemän uutta omakotitaloa, joista osa on vasta rakenteilla, hän kertoo.

Osuuskunta neuvotteli Osuuspankin kanssa liittymän ostajille rahoituksen. Pankki maksoi osuuskunnalle liittymän hinnan, ja liittymän ostaja sopi pankin kanssa aikataulun luoton lyhennyksille.

Hirvaan valokuituyhteyden rakentamiskustannukset olivat noin puoli miljoonaa euroa. Asiakas maksaa valokuituyhteyden liittymisestä 1490 euroa ja kuukausimaksuna 30 eurosta ylöspäin.

Hämeenniemen arvion mukaan valokuitu lisää kiinteistöjen kiinnostavuutta.

- Jo nyt on nähtävissä, että ne kiinteistöt, joissa on valokuitu, myydään nopeammin kuin ne asunnot, joissa kuitua ei ole.

Niesissä ilmainen liittymä

Niesin kylässä on **Pekka Suopajärven** mukaan ollut maailman huonoimmat TV- ja puhelynyhteydet pitkään. Siksi seitsemäntoista vakituisen asukkaan kylässä innostuttiin valokuitumahdollisuudesta.

Suopajärvi toimii kuituosuuskunnan hallituksen jäsenenä. Hän ja monet muut mökkiläiset ovat sitoutumassa valokuituun, sillä allekirjoitettavia sopimuksia on lähetetty 58 eri henkilölle.

Ilman kylien kehittämissäätiön maksuvalmiuslainaa valokuitu olisi jäänyt haaveeksi, sillä hankkeen kokonaiskustannukset olivat yli 600 000 euroa.

Valokuituverkon on rakentanut **Sodankylän Tähtikuitu**.

- Saimme tähän EU:n koronaelvytysrahoja 360 000 euroa ja lisäksi yksityishenkilö rahoitti hankettamme 150 000 eurolla. Siksi olemme voineet tarjota liittymää ilmaiseksi, Pekka Suopajärvi iloitsee.

Niesiin on muuttanut viisi uutta vakituista asukasta. Mökkitonntien ja kiinteistöjen kysyntä ylittää tällä hetkellä tarjonnan.

”Kirves paukkaa,
puuta haukkaa,
pokasaha soi”.

Rovaniemen kylät kaunistuvat talkoilla ja yhteistyöllä

Yllä siteeratun laulun sanat oli ennen vanhaan totista totta Rovaniemen kylillä.

Eivät metsät ole hiljenneet vieläkään, vaikka kirves on vaihtunut moottorisahaksi ja pokasaha raivaussahaksi. Näiden pörinä on raikunut viime kesänä, kun kylien maisemanhoitosuunnitelmia on ryhdytty toteuttamaan kylien lähimetsissä.

Maisemasuunnitelmat on tehty opinnäytteinä

Kylämetsien maisemanhoito mahdollistui, kun Rovaniemen kaupungin alueelliset palvelut ja Lapin ammattikorkeakoulun *Tulevaisuuden biotalous* -yksikkö solmivat kumppanuussopimuksen. Hirvas, Kivitaipale, Lehtojärvi, Lohiniva, Marrasjärvi, Murola, Narkaus, Saari-Kämä ja Siika-Kämä, Sinettä, Sonka, Tapionkylä, Vikajärvi ja Yläkemijoen kylät saivat sopimuksen myötä maisemanhoitosuunnitelman, jonka ammattikorkeakoulun opiskelijat tekivät opinnäytetyönään.

Viime kesänä maisemanhoitosuunnitelmien mukaisia töitä tehtiin yhdeksässä kylässä. Viisi opiskelijaa huhki raivaussahojen kanssa kahden kuukauden ajan. Työnjohtajana toiminut *Janne Ikkäläinen* Lapin ammattikorkeakoulusta toteaa, että kesälle asetetut tavoitteet saavutettiin.

- Raivattavaahan jäi vielä paljon, mutta tavoite oli kohdistaa raivaukset maisemallisesti tärkeisiin avainkohteisiin.

Maisemanhoito on jatkuvaa toimintaa

Ensi kesänä työt jatkuvat tällä hetkellä mukana olevien kylien kanssa, ja talven aikana opiskelijat tekevät opinnäytetyönä maisemanhoitosuunnitelmia uusille mukaan ilmoittautuville kylille. Tavoitteena on jatkuva prosessi, joka ei päättyisi käytännössä koskaan.

Kyseessä ei ole vain yhden kesän rykäisy, vaan kylien maisemahoidosta on tarkoitus tehdä jatkuvaa toimintaa.

Yläkemijoella työskenneltiin hiki hatussa koko kesä. Vielä syyskuun lopulla Tennilässä oli raivaustalkoissa 18 kyläläistä. Maastot ovat Yläkemijoella jyrkkydessään haastavia. Puita jouduttiin vetämään vinssillä rinteistä, eikä vahingoitakaan välttytty.

- Metsurin jalka juuttui kivien väliin ja hän joutui sairaalomalalle, kertoo *Jorma Kiviniemi*.

Hänen mukaansa yhteistyö opiskelijoiden kanssa on sujunut hyvin.

- Työskentely on ollut tehokasta. Maanomistajat ovat järjestäneet ruokahuollon opiskelijoille. Myös talkooväki on ollut hyvin mukana Yläkemijoella.

Rovaniemen kaupungin alueelliset palvelut on hakenut keskitetysti raivausluvut Rovaniemen kaupungilta, Ely-keskukselta ja Kemijoki Oy:ltä heidän hallitsemilleen maille. Kyläyhdistykset ovat hakeneet luvat yksityisiltä maanomistajilta.

Talkootyö on vielä voimissaan

Kylien raivaustöiden kokonaiskustannusarvio on kolmelle vuodelle noin 70 000 euroa. Tärkeässä roolissa on kylien talkootyö, sillä ilman sitä ei toiminta olisi mahdollista. Opiskelijat raivaavat, mutta raivausjätteen keräys ja poisto sekä isompien puiden käsittely on kylien omalla vastuulla.

Rovaniemen kylien kehittämissäätiö on tukenut taloudellisesti kylien maisemanhoitotöitä.

- Kannustaisin kyläläisiä entistä enemmän lähtemään mukaan talkoisiin. Mitä enemmän väkeä saadaan mukaan, sitä viihtyisämmäksi kylänraitit saadaan. Lopputulos on palkitseva kaikkien kannalta, kylien kehittämissäätiön *Heli Välikangas* toteaa.

Kylien maisemanhoitotöitä on valmisteltu työpajoissa, joita on ohjannut Kylien Rovaniemi-hankkeen toteutuksesta vastaava *Kokoamo*.

Kylätyöntekijä koko kylän apuna

Kylien yhdistykset ovat voineet palkata kylätyöntekijöitä *JOKOS - Työtä ja hyvinvointia kylissä* -hankkeen avulla. Kylätyöntekijät ovat työskennelleet koko kylän apuna sekä yhdistysten hallitusten ja vapaaehtoisten tukena.

Työntekijöiden tehtävät vaihtelevat kylien tarpeiden mukaan. Sinetässä on kylätalkkari ja kylätyöntekijä. Talkkari remontoii ja ylläpitää kylätaloa sekä sen ympäristöä. Hän on auttanut kyläläisiä muun muassa halkojen teossa. Kylätyöntekijä vastaa kylätalon tilaisuuksista: järjestee paikat, huolehtii kahvitarjoiluista ja tilojen siisteydestä sekä auttaa kyläläisiä erilaissa arjen askareissa heidän kotonaan.

Kylätyöntekijöitä on myös Songassa ja Lehtojärvellä. Kylätyöntekijän tehtävinä voivat olla esimerkiksi luontopolun pitköspuiden teko sekä raivaukset.

Kivitaipaleen ja Narkaus-Kämän kylät palkkasivat yhteisen tekijän, Yläkemijoelle on palkattuna kylien yhteinen metsuri puunkaato- ja maisemointitöihin. Talviaikaan kylien yhteinen metsuri auttaa kyläläisiä esimerkiksi lumitöissä ja huolehtii kylätalon ylläpidosta.

Vanttausjärvelle palkattiin jo viides kiinteistötyöntekijä. Ensimmäisten työntekijöiden vuoden kestäneet palkkatuki-työsuhteet päättyivät jo kesällä. Huvitien tanssilava on kunnostettu uusia tapahtumia odottamaan. Niin ikään uimaranta-alue on kunnostettu ja Ulkojoen myllyä on korjattu sekä niiden ympäristöä siistitty.

Lohinivassa ensimmäisen kylätyöntekijän työrupeama on jo päättynyt, mutta seuraava on jo suunnitteilla.

Lisäksi kaupungin yhdistyksiin on työllistetty järjestöassistentteja muun muassa yhdistysten tapahtumien järjestämiseen, toimistotöihin ja jäsenhankintaan.

Yhdistysten palkkaamat työntekijät ovat vilkastuttaneet kylien toimintaa. Samalla he ovat tukeneet iäkkäiden

den kyläläisten arjen sujumista ja mahdollistaneet heidän kotona asumisen.

Yhdistyksille koulutusta, ohjeistusta ja neuvontaa *JOKOS*-hankkeen työntekijät *Liisa Väänänen* ja *Kaisa Konttavaara* kouluttavat ja neuvovat yhdistyksiä monissa asioissa. He opastavat esimerkiksi tukihakemuksissa, maksatuksissa sekä kirjanpidossa.

JOKOS-hanke jatkuu ensi vuoden heinäkuun loppuun saakka, joten kylillä on vielä aikaa hyödyntää yhdistysten työllistämismahdollisuutta.

Yhdistys voi työllistää pitkäaikaistyöttömän eli 24 kuukautta työttömänä olleen henkilön ja saada siihen täyden palkkatuen. Kyläyhdistykset voivat saada myös kaupungin palkkaaman velvoitetyöllistetyt.

Työnhakijoille kylillä tarjottavaa JELPPIÄ

JOKOS-hanke neuvoo ja ohjaa myös työnhakijoita. Sinetän kylätalolla, Murolan kirjastolla sekä Narkauksen kylätalolla on *Työllisyyspiste Jelpit*.

Neuvontapisteissä on mahdollista saada opastusta, miten työhakemus tai ansioluettelo (CV) tehdään tai miten työhaastatteluun voi valmistautua.

Jelpeissä on luvassa tietoa muun muassa työttömän terveystarkastuksista, työllisyyskoulutuksista ja viranomaisen työllisyyspalveluista.

JOKOS - Työtä ja hyvinvointia kylissä -hanke

Hankkeen päämääränä on lisätä työtä ja hyvinvointia Rovaniemen kylissä ja yhteisöissä vahvistamalla kyläyhdistysten ja muiden toimijoiden kykyä työllistää.

Työllisyyspiste JELPEISSÄ tarjotaan kuudella kyläalueella työllistymistä tukevaa ohjausta ja neuvontaa.

Hanke on Rovaniemen Neuvokkaan hallinnoima, ESR-rahoitteinen hanke, jota rahoittaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lisäksi Rovaniemen kylien kehittämissäätiö. Hanke kestää 31.7.2022 saakka.

JOKOS-hankkeen työntekijät

Liisa Väänänen puh. 041 318 5281

Kaisa Konttavaara puh. 044 241 4508

Törmängin 30-vuotinen kamppailu järvien puolesta

Mitä kauempana ydinkeskustasta asuu, sitä vähäisemmiksi palvelut muuttuvat. Ja kun palvelut muuttuvat olemattomiksi, alkaa ilo veronmaksusta vähetä. Miksi maksaa, kun kaupunki ei huolehdi kunnolla edes tienpidosta?

Heikki Tuomi-Nikula, Törmängin kyläyhdistyksen puheenjohtaja

Kritiikin nujertamisessa Rovaniemen kylien kehittämissäätiöstä on tullut kaupungille tärkeä väline. Kylät ovat voineet säätiön rahoituksen turvin toteuttaa niille itselleen tärkeitä palveluita.

Meillä Törmängissä on käynyt juuri näin. Lähikauppaan, alakouluun ja bensapumpulle on hiekkatietä reilu 20 km, muihin palveluihin 70 km. Onneksi itse tehty kirjasto toimii ympäri vuorokauden.

Viiden savun kylä sijaitsee korkeiden vaarojen keskellä, kahden järven välissä. Lapin ja Lannan raja menee vierestä. Kotaniemi ja Vuosku kertovat lappalaisajasta. Saksalaisajasta ovat jäljellä tuhotun sillan jäänteet ja uitosta ja heinämaiden toivossa madalletut järvet. Ruotsiin on matkaa 50 km.

Kylien kehityssäätiö on ulottanut apuaan. Se antoi ratkaisevan tuen 30 vuotta kestäneessä operaatiossa, jossa ainakin toinen kylän järvistä on saatu pelastettua.

Lapin vesipiiri teki suunnitelmat 1980-luvun lopulla *Iso- ja Vähä-Törmänkijärvien* veden pinnan nostamiseksi 1950-luvun tasolle. Vettä oli aikoinaan laskettu lisämaiden toivossa ja uiton oikossa ja syventäessä jokia.

Vesipiirin hanke kariutui 90-luvun lamaan. Kyläläiset tarttuivat tuolloin itse asiaan ja tekivät padon sekä Törmäsojen että Välijoen suuhun. Näin pysäytettiin veden väheneminen molemmissa järvissä.

Järvien välissä joen niskalla oleva Välijoen pato heikkeni ja sitä tiivistettiin 2011. Ja siitäpä meteli syntyi!

Ruotsissa majaileva entinen kyläläinen lomamatkallaan näki padon, joka oli tehty ilman lupaa. Hän kanteli asiasta ja tämä johti massiiviseen virkamies- ja juristiarmeijan työllistämiseen padon purkamiseksi sekä kyläläisten kamppailuun järviensä puolesta.

Kyläyhdistys päätti laillistaa padon.

Kaivettiin vesipiirin suunnitelmat esille, tehtiin uusia suunnitelmia, hankittiin suostumuksia, haettiin neuvoa virkamiehiltä ja eri alojen asiantuntijoilta. Talkoilla pantiin järviä kuntoon: hankittiin kaislaleikkureita, kunnostettiin rantoja, tehtiin yhteinen veneranta ja laavu, järjestettiin juhlia, kalakisoja, kalankäsittelykursseja, arpajaisia ja myös nuotattiin järvistä särkikalaa vähemmäksi.

Kymmenet kesätörmänkyläiset olivat mukana monena kesänä. Kylien kehittämissäätiö ja myös ELY-keskus antoivat tukea tempauksille.

Padon laillistamisprojekti osoittautui pienen kylän voimille ylivoimaiseksi. Aina oli hakemuksessa joku nippeli väärin päin. Kuuden vuoden työn jälkeen oli pakko pyytää ulkopuolinen konsultti, *Pohjois-Suomen Suunnittelutoimisto Kemijärveltä* apuun. ELY-keskuksesta kävi myös asiantuntijoita paikalla kala- ja kasvitutkijoista alkaen.

Kun asiat pitkittyvät, ne myös mutkistuvat. Vähä-Törmänkijärven asujat eivät löytäneet yhteistä tahtoa veden nostamisesta. Tämä järvi jäi hankkeen ulkopuolelle, jotta edes toinen voitiin pelastaa. Kylä jakautui kahtia. Valittamalla hanketta pitkitettiin, mutta lopulta vuoden 2020 lopulla Välijoen suuhun suunniteltu pato sai lain voiman.

Siitä eteenpäin työ sujui ripeästi. Padon teon kilpailutus, aikataulutus ja *Matti Kelloniemi Oy:n* työporukka sai padon valmiiksi huhtikuun lopulla. Alueen raivaus-, maisemointi- ja viimeistelytyöt jäivät kyläläisten talkoiltaviksi ja ne saatiin valmiiksi syyskuun alussa.

Törmängin 30 vuotta kestänyt kamppailu järviensä puolesta päättyi kylän, järven ja sitä kautta luonnon voitoksi.

Ilman kylien kehittämissäätiön tukea hanke olisi ollut vielä pidemmän tien takana. ELY-keskuksen ja säätiön tuella sekä omarahoituksella patohanke oli mahdollista toteuttaa. Tärkeää oli myös nähdä, miten virkamiehet antoivat neuvoja asian eteenpäin viemiseksi.

Henkisesti taloudellisen avun saaminen on ollut erittäin tärkeää: sitä kautta kyläläiset uskalsivat toteuttaa lähes 50 000 euroon nousseen hankkeen. He myös tuntevat olevansa osa Rovaniemeä ja saavansa apua, silloin kun sitä oikeasti tarvitaan.

Vinkkejä vesistön huoltoon

Onko kotijärvesi entinen avoin hiekkaranta kätkeytynyt kaislikkoon ja puhdas hiekkapohja peittynyt liejun alle? Ovatko kotipurostasi tai -koskestasi hävinneet arvokalot? Älä jää surkuttelemaan tilannetta, vaan ryhdy toimeen!

Rovaniemen kylien kehittämissäätiö avustaa vesistöjen hoitotyötä, kuten vesikasvien niittoa ja tehokalastusta. Avustusta saa myös hoitokalastuksessa tarvittavien välineiden hankintaan. Hoitokalastuksessa käytetään pyydyksiä, joista petokalot voidaan vapauttaa jatkamaan tärkeää kalakantojen hoitotyötä.

Mikäli mietit vesienhoitohanketta, kutsu vesistöönne käyttäjät koolle ja miettikää oman lähivesistöönne kunnostushankkeen tarve ja sisältö. Ole hyvissä ajoin yhteydessä ELY-keskuksen asiantuntijoihin, me autamme sinua kaikissa hankehakuun liittyvissä asioissa.

Rahoitusta voi hakea Lapin ELY -keskuksesta, ja hakijana voi olla esimerkiksi kunta, järviyhdistys, osakaskunta, kyläseura tai muu yhteisö. Rahoitettavia toimintoja ovat muun muassa järvikunnostukset, joki- tai purokunnostukset, valuma-aluekunnostukset, vesistöjen tilaselvitykset, erilaisten kunnostustoimenpiteiden suunnittelu ja niiden käytännön toteutus.

Haku aika vuonna 2021 päättyi marraskuun lopussa

Internetissä on ohjeita vesistön hoitotyöhön. Valtakunnallinen vesistökunnostusverkosto (<https://www.ymparisto.fi/vesistokunnostusverkosto>) on kohtaamispaikka vesistöjen hyvinvoinnista ja kunnostuksesta kiinnostuneille kansalaisille, yhteisöille, yrityksille ja viranomaisille. Sivulla on ajantasaista tietoa, hankekumppaneita, rahoituskanavia ja ohjeita vesistökunnostuksen suunnitteluun ja toteutukseen.

Lisätietoja vesiensuojelun tehostamisohjelmasta saat myös <https://ym.fi/vedenvuoro>.

Lapin ELY-keskuksen asiantuntijat:

henri.vaarala@ely-keskus.fi,
jarmo.huhtala@ely-keskus.fi
reijo.kallioniemi@ely-keskus.fi

Perunkajärvelle

Missä se on? Olemme kuvitelleet, että kaikkihan sen tietää. Nelostietä pohjoiseen parikymmentä kilometriä ja Karhakkamaasta käännytään sille iänikuiselle soratielle. Soratie nousee Vittaselän kohdalta lähtien aina vain korkeammalle ja korkeammalle. Tie mutkittelee komeitten maisemien halki.

Vaarojen päällä tie haarautuu asutusta seuraten järven molemmille puolille. Puhdasvetinen, kalaisa järvi on todella pitkä ja kapea ja erittäin syvä, syvimmältä kohdaltaan noin 60 metriä.

Sydän miltei pakahtuu henkeä-salpaavan näkymän edessä juuri ennen kuin laskeudutaan kylään.

Ensimmäisten kalastajien ja asukkaiden jälkeen kylä on kehittynyt nykyiseen muotoonsa monien vaiheitten kautta. Kylän väki on vähentynyt, mutta luonnonkaunis seutumme on houkuttellut lukuisasti vapaa-ajan asukkaita ja varsinkin paluumuuttajia juurilleen.

Palvelut kylässämme ovat supistuneet ja muuttaneet muotoaan uudistuvan teknologian myötä. Terveystieteiden käy kerran kuussa ja siinä sivussa kahvistellaan ja tavataan kyläläisiä. Pitkästä aikaa olemme saaneet kaupungin järjestämän viikoittaisen kuntoujumpan.

Turvallisuus on perusta hyvinvoinnille. Liikenne- ja viestintäyhteyksien toimivuudesta on todella huoli. On suuri turvallisuusriski, jos puhelinyhteys ei toimi ja tie on keli-rikko-aikana ajokelvoton.

Kylässä toimii useita seuroja ja yhdistyksiä, ja uutta yhteisöllisyyttä on viriämässä. Kun väki vähenee ja ikääntyy, kaikkien apu ja yhteistyö on tärkeää. Yhteisvoimin ollaankin toteuttamassa entisten perunkalaisten tapaamista Perunkapäivillä, jos mahdollista ensi kesänä.

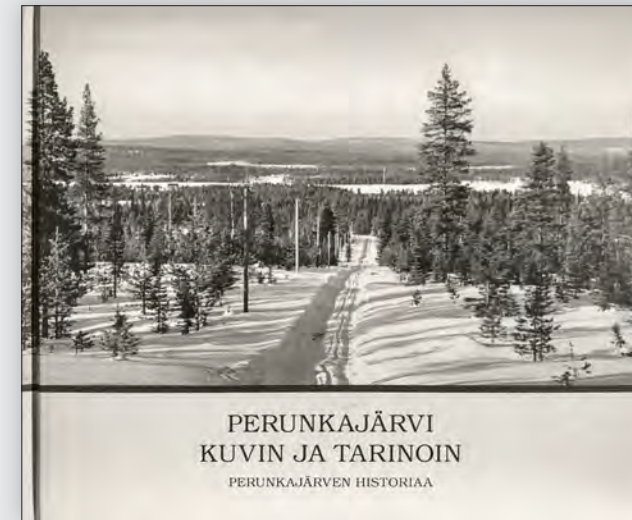
Entisellä koululla olevia kylätiloja on kehitetty Kylien kehittämissäätiön myöntämällä avustuksilla. Monipuolisesti varustetussa kylätilassa onkin mahdollista järjestää erilaisia tilaisuuksia. Viihtyisät tilat keräävät tapahtumiin salit täyteen juhlaväkeä. Yläkerran tiloihin ollaan suunnittelemassa kirjasto- ja harrastehuonetta, kylän olohuonetta.

Pirttelän päällä oleva laavu näkötorneineen on monen kulkijan ulkoilu- ja virkistytymiskohteena ympäri vuoden. Sieltä avautuvat komeat maisemat yli järven aina Käyrästunturille, Luostolle ja Pyhästunturille asti.

Ylipään veneenlaskupaikalta saa isommankin veneen turvallisesti vesille. Järvi ja ympärillä oleva luonto luovat oivan mahdollisuuden marjassa, kalalla ja metillä sekä vain luonnossa käymiseen.

Tämän ovat muutkin kuin vain paikalliset huomanneet! Mökkauppaa käydään ja monet haluavat jäädä pysyvästi asumaan kylälle. Luotamme, että Perunkajärven kylä elää ja voi hyvin tulevaisuudessakin!

Perunkajärvi kuvin ja sanoin –kirja

Toisissa kuvisa oli ihmisiä ja met arvailima, että kethän net oli. Jokku oli ollu niin kauvon vainajia, ettemmä ollu niitä elävänä nähäny. Toiset oli niin nuoria ja kommeita, ettei ne näyttäny kethän vielä elosa olevalta.

Monta vuotta met niitä kuvia kattoima aina maanantaina ja saathin met melekein kaikile nimet ylös. Sitte ko kaikki oli tunnettu, paitti ne, joista näky vain päälaki, met päätimä että tämä homma on selevä.

Joku sano aina, että pittäähän kiriasa olla tarinoita. Met-hän aloima niitä kirioittamhan ja luima niitä toisilema. Joku sano, että ei nuin passaa sanua ja met kiriotima uuesthan. Niin kauon met niitä uuesthan kiriotima, ku kattoima, että

Son nyt täsä se kiria, mitä met olema tehenhet ja mie selevitän miten met sen teimä. Met menthin aina maanantaina koulule, sato tai paisto. Ensin met tietenki raatasima, että mitä kukanenki oli tehenny, oliko kethän nähäny ja mitä tykkäsi ilimoista. Nisukahavit ko olima juonhet, aloima kattomhan kuvia. Että oliko kenen tekemä talo ja mihin se oli tehty, vieläkö siinä asuthin vai oliko tyhyjänä ja oliko samala suvula.

kukhan ei vois tykätä msthän hyvää eikä huonua. Ajatte-
lima, että nyt sen häätyy olla hyvä.

Kuttuima sitten Jounin käymhän. Jouni sano heti ovela, ettei teillä ole kuitenkaan mithän valamista ja että hoppu tullee. Met siihen, että älä sie hättäile, konhela on kaikki jonkulaiesä järjestyksesä, että olokaapa hyvä.

Oli meile tyttäret hommannu Kultalehti-pullon ja man-sikoita oottamhan. Sitte met koolasima ristallilaseista ja sanoima, että olema met senthän hyviä! Pääsimä sitte itte kukanenki kessää viettämhän.

Syksylä sitte kuulima, että komia kiria on tulosa. Nyt te voitta itte kattua, että minkälainen siitä kiria tuli.

«« Alakoululaisia piirissä.

» Ensimmäinen kunnallinen koulukyyti vuonna 1949.

Perinnekyläkaava lisää Lehtojärven vetovoimaa

Kylien elinkelpoisuus tarvitsee uusia ja ennakkoluulottomia ratkaisuja ja etenkin kaupungin vahvaa tukea kylien tulevaisuuteen. Valtuuston hyväksymä Lehtojärven perinnekyläkaava ilmaisee myös päätöksentekijöiden sitoutumista kylien kehittämiseen. 🌲

Ajatusta perinnekylästä esiteltiin eri tilaisuuksissa ja teema tuntui sopivan Lehtojärven kylälle ja sen asukkaille. Lehtojärven seudulla on ollut elämää noin 8000 vuotta, josta todisteena on kylästä löydetty puinen hirvenpää, kyläyhdistyksen puheenjohtaja *Riku Tapio* kertoo.

Aktiivinen kylätoiminta ja uusien toimintamallien etsiminen saivat kyläyhdistyksen, alueen maanomistajat ja kylien kehittämissäätiön viemään ajatusta teoiksi. Kehittämistyöhön kutsuttiin myös Oulun yliopisto, jossa on vahvaa osaamista teemaan liittyvästä tutkimuksesta.

Kaava vahvistaa Lehtojärven mainetta yhteisöllisenä asuinalueena ja yrittäjähenkisenä kylänä. Kylässä on jo monipuolisia, nykyaikaisia ja kansainvälisesti suuntautuvia yrityksiä. Osaaminen on kyetty säilyttämään yritysten kehittämistyössä. Matkailun merkitys on kasvamassa myös Lehtojärvellä.

Kyläkulttuuri ja perinnekylähanke antavat hyvän lähtökohdan kehittää alueen matkailua.

Perinnekylähankkeen tavoitteena on löytää uusia toimintamalleja kylien vetovoimaisuuden parantamiseksi. Osayleiskaavan päivittämisellä haetaan perinnekylän toteuttamiseksi maankäytöllisiä ratkaisuja. Kaava eheyttää ja osin laajentaa kylärakennetta, mutta rakennuspaikkojen suuren koon ansiosta riittävä väljyys säilyy ja kyläraittimainen kyläkuva korostuu.

Kaava mahdollistaa 15 uutta rakennuspaikkaa, joista osa on kylätalon läheisyydessä. Varsinainen perinnekylä-alue osoitetaan yhtenäisempänä seitsemän rakennuspaikan kokonaisuutena Välitalonkankaan alueelle. Sen kaavamääräyksissä edellytetään perinnekylän mukaista rakentamista.

- Kaupunginvaltuusto on kaavan hyväksymisellä lunastanut niitä odotuksia, joita kylien asukkailla ja yrittäjillä on kylien Rovaniemestä. Lehtojärven perinnekylä olisi toteutuessaan EU:n pohjoisin perinnekylä, Riku Tapio iloitsee. 🌲

Rovaniemen palvelukylät tukevat elinvoimaisuutta

Kylien asema ja kehittämistavoitteet sekä palvelukylät on määritetty Rovaniemen kaupungin ja maalaiskunnan yhdistymissopimuksessa. Sopimus hyväksyttiin molempien kuntien valtuustoissa vuonna 2005, ja se on yhä voimassa.

Palvelukylät tukevat myös niitä ympäröivien haja-asutusalueiden elinvoimaisuutta.

Yhdistymissopimukseen ei ole kirjattu, mitä kunnallisia palveluita palvelukylissä on tarjottava.

Selvitysten mukaan Rovaniemen kylien asukkaille tärkeitä palveluita ovat myös kirjasto- ja päivähoitopalvelut. Lisäksi kyliin kaivataan urheilumahdollisuuksia sekä kokoontumis- ja kerhotiloja.

Monipaikkaisuus luo myös uusia tarpeita, sillä esimerkiksi yhä useampi kaupunkilainen haluaa asua osan vuotta tai osan viikosta maaseudulla joko palvelukylällä tai haja-asutusalueilla.

Palvelukylät ovat:

- Vikajärvi
- Meltaus
- Muurola
- Sinettä
- Vanttauskoski
- Kivitaipale

Palvelukylät tukevat ympäröivää aluetta tarjoamalla peruspalveluja. Palvelukylille ei ole yksiselitteistä määritelmää, mutta peruspalveluiksi ymmärretään yleensä kyläkoulu, neuvola ja kauppa.

Tonttipörssi vastaisi monien toiveisiin

Lapin ammattikorkeakoulu kartoittaa parhaillaan, millaisia teknologisia ratkaisuja on jo olemassa tonttipörssin toteuttamiseksi. Koordinaattori *Pertti Rauhala* ammattikorkeakoulun ohjelmistolaboratorio FrostBitista arvioi, että tonttipörssi voisi hyödyntää jotain käytössä olevaa alustaa tai sen osia.

- Käyttäjien näkökulmasta olisi hyvä, jos se olisi jo entuudestaan jollakin tavalla tuttu, kuten kiinteistövälittäjien käyttämä alusta, ja siihen voisi liittää tietoja kyläalueista ja sen kiinteistöistä ja vapaista tonteista.

Rauhalan mukaan ammattikorkeakoulu olisi kiinnostunut suunnittelemaan ja visualisoimaan erilaisia vaihtoehtoja käyttäjille esimerkiksi kylien palveluista. Maalle muuttava suunnitteleva lapsiperhe näkisi heti, onko kylällä päivähoitomahdollisuuksia tai alakoulua. Ikääntynyt pariskunta voisi niin ikään hahmottaa, kuinka pitkä matka on lähimpiin palveluihin.

Kun kylällä on myytävänä tontteja, tonttipörssissä olisi esirakennettuna malli, jossa tontista kiinnostunut voisi hahmotella, miltä omakotitalo tai vapaa-ajan asunto näyttäisi tontilla. Malli havainnollistaisi myös, miltä alue näyttää, kun kaikki sen rakennuspaikat ovat käytössä.

Pörssissä olisivat tarjolla kaikki jo rakennetut, myytävänä olevat kiinteistöt ja tonttimaat. Tällä hetkellä ostajat kyselevät kylien facebook-ryhmissä vanhoja tai uusia omakotitaloja, vaatimattomia tai tasokkaita vapaa-ajan asuntoja sekä tontteja vesistön läheisyydestä. Kokonaiskuvaa tarjonasta on vaikea saada. Kylien kaavatilannekaan ei aina ole ajantasainen Facebook-ryhmissä.

Digitaalinen alusta mahdollistaisi ostajan ja myyjän kohtaamisen. Se vahvistaisi myös monipaikkaisuutta ja antaisi monille mahdollisuuden elää hyvää elämää kyläalueilla.

Lapin ammattikorkeakoulu suunnittelee hanketta tonttipörssin toteuttamiseksi. Rovaniemen kaupunki on jo luvannut kaupungin hallinnoiman teknisen tiedon pörssin käyttöön.

Kylien väestö suuralueittain

	2020	2019	Erotus
Alakemijoki	4 052	4 046	6
Ounasjoki	2 626	2 575	51
Ranuantie	536	554	-18
Sodankyläntie	1 285	1 272	13
Yläkemijoki	2 569	2 543	26
YHTEENSÄ	11 068	10 990	78

Lystikämän piha-aitta Siika-Kämässä.

Yritysseteli on tervetullut apu

KATMASTER OY, Sami Husso, kattorakenteiden asennus ja kattaminen. "Yritysseteli on erittäin tärkeä apu pienen yrityksen investoinneissa, markkinoinnissa sekä tukena henkilöstön koulutuksessa. Suuret yritykset kyllä saavat ja löytävät tukia ja rahoituksia. Nämä harvat "käden ojennukset" pienille yrityksille ovat meille todella tärkeitä ja jokainen euro otetaan kiitollisuudella vastaan!"

INSINÖÖRITOIMISTO TOTALTEK OY, Seppo Tiittanen, tekninen testaus ja analysointi. "Yrityssetelin avulla olemme toteuttaneet vuosien kuluessa monta pientä kehityshanketta, joiden toteuttaminen muulla yritystuella olisi ollut mahdotonta. Muiden tuentantajien kiinnostus näitä maanläheisiä arkipäivän hankkeita kohtaan on olematonta ja byrokratia sen verran suurta, että hankkeet jäävät tekemättä. Kehittämissätiö toimii kuin yritys ja pitää asiat yksinkertaisina ja mutkattomina hoitaa. Se on luksusta tänä tunnusten ja salasanojen kulta-aikana!"

LAPLAND DELUXE OY, Merja ja Jari Paksuniemi, matkailu Vanttausjärvi Saariniemen tila. "Yritysseteli oli yrityksellemme äärimmäisen tärkeä tuki. Korona-aika vei asiakkaat mennessään ja jäimme muiden tukien ulkopuolelle. Saimme yrityssetelin ansiosta vietyä eteenpäin ratkaisuvia investointeja, joihin ei muuten olisi ollut mahdollisuutta. Suuri kiitos siitä, että on olemassa yhteistyötaho, joka ymmärtää myös syrjäseudun pienyrittäjää."

TUISKUN TILA, Marja ja Toivo Tuisku, maa- ja metsätalous, Lehtojärvi. "Yritysseteli on hieno tapa kotikunnalta/kaupungilta tukea pk-yrityksiä entisen maalaiskunnan alueella. Setelin hakeminen on tehty helpoksi toisin kuin monet muut avustukset. Toivottavasti seteli on käytettävissä jatkossakin."

KÄYRÄMÖN KEIDAS, ravintola, kauppa ja matkailu. "Yritysseteli on ollut meille erittäin hyvä, tärkeä ja välttämätön apu toimintamme ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Esimerkiksi viimeksi saamamme tuki käytettiin info- ja menutaulujemme digitalisointiin. Aiemmin teimme kaikki manuaalisesti, joka oli erittäin työlästä. Ilman tukea emme olisi pystyneet uudistamaan toimintaamme, joka on kuitenkin aivan välttämätöntä."

JUHANI TORVINEN, maa- ja metsätalous, matkailu kone-työt, Meltaus. "Olen ollut maaseutuyrittäjänä vuodesta 1990. Toimenkuvaani kuuluu perinteinen maa- ja metsätalous, mat-

kailu kolmen vuokrakohteen voimin ja myös koneurakointi. Palveluseteli on ollut isona apuna toiminnan turvaamiseksi yritystaloudessa investointien yhteydessä ja toivoisin, että näin jatkuisi tulevaisuudessakin."

OLLILAN PUUTARHA, Mika Ollila, kauppapuutarha, Marraskoski. "Yritysseteli on pienelle yritykselle hyvä lisäapu ja helpottaa osaltaan investointipäätöksen tekemisessä. Hakemuksen tekeminen on vaivatonta ja nopeaa. Ja kun heti alkuun pistää vaadittavat liitteet mukaan, niin päätökset ovat tulleet todella nopeasti. Kannustan alueen yrittäjiä hakemaan yritysseteliä, se on juuri meitä varten."

NORHERN LIGHTS TRANSPORT OY, Mika Suopajarvi, katujen ja teiden kunnossapito, Tapionkylä. "Yritysseteli on hyvä lisäraha investointeihin ja on todella hyvä firmoille kehittämistä varten."

OLAVI LOUHIKOSKI, maa- ja metsätalous, Meltaus. "Yritysseteli on todella tarpeellinen, kun konekalustoa uusii. Seteli antaa mahdollisuuden laittaa uusia koneita ja samalla tulee kylille uusia palvelumuotoja eri koneiden muodossa."

66ARCTICADVENTURES, Sakari Hyytinen, matkailun ohjelmopalvelut, Ketavaara-Nivankylä. "Säätiön tuki on ollut hyvä lisä ja joillakin kerroilla se puuttuva palanen investointeihin. Koronan tullessa tukea sai perättäisinä vuosina ja se teki varmasti hyvää monelle yrittäjälle. Saamani tuen olen yrittänyt käyttää Rovaniemen alueen yrityksistä tapahtuviin hankintoihin. Ilolla olen laittanut merkille, että tuen kattavuutta on laajennettu koulutukseen ja työssäjaksamiseen."

VALINTA EVESTI, Pekka Evesti, elintarvikeliike, Meltaus. "Yritysseteli on erittäin tärkeä, koska se osaltaan auttaa sekä rohkaisee pientä yritystä tekemään kaluston ja liike-toiminnan tarpeellisia uusimisia."

HAPPY FOX OY, Mika Karvonen, majoitus ja ohjelmopalvelu-toiminta, Ounasjoen itäpuolentie, Nivankylä. "Yritysseteli on auttanut tekemään tarpeellisia pienhankintoja, jotka ilman tukea olivat jääneet hankkimatta tai olisimme joutuneet tyytymään halvempaan ja huonompaan vaihtoehtoon. Olemme tehneet suuria investointeja yrityksemme kiinteistöihin, joista suurimmat ja viimeisimmät rakennushankkeet ilman julkista tukea, joten pienikin tuki kaluston hankintaan on ollut todella tervetullutta apua."

Törmängin kyläyhdistys – vuoden 2021 kyläyhdistys

Kyliä kehittämissäätiön hallitus on valinnut Vuoden 2021 kyläyhdistykseksi Törmängin kyläyhdistyksen. Kylässä on viisi ympärivuotisesti asuttua kiinteistöä ja runsas määrä vapaa-ajan asutusta. Lähimpään kauppaan ja kouluun on matkaa 20 kilometriä ja muihin palveluihin 70 kilometriä.

Kyläyhdistys on toteuttanut merkittävän vesistön kunnostushankkeen, jonka kokonaiskustannukset nousivat 50 000 euroon. Iso-Törmänkijärvelle aikoinaan toteutettu pato luvitettiin lailliseksi ja työ toteutettiin vuoden 2021 kesällä.

Padon toteutus on ollut suuri ponnistus pienelle kylälle, ja se kesti lupaprosesseineen kokonaisuudessaan yli 30 vuotta. Kylä palkitaan 2 000 euron lahjakortilla.

Vuoden kylätoimijat 2021

Säätiön nimeämät vuoden 2021 kylätoimijat:
Heli Rapakko, Alakemijoki, *Heikki Tuomi-Nikula*, Ounasjoki, *Meeri Sipola ja Miika From*, Ranuantie, *Jaakko Huttunen*, Sodankyläntie. *Minna Uusiautti*, Yläkemijoki

Kaikki henkilöt toimivat aktiivisesti oman kyläalueensa elinvoimaisuutta lisäävissä kehittämistoimissa. Heidät palkitaan 100 euron Likiliike lahjakortilla.

Sinettä – vuoden 2020 kyläyhdistys

Yhdistyksen toiminta on kasvanut merkittävästi sen hankkessa vanhan koulurakennuksen omistukseensa. Tilassa järjestetään monipuolisia tapahtumia, ja muun muassa korona-aikana yhdistyksen aktiiviset toimijat jakoivat ruokaa kotiin viettäväksi.

Säätiön nimeämät vuoden 2020 kylätoimijat:
Timo Eskelinen, Sinettä, *Jorma Kiviniemi*, Tennilä, *Rauni Korva-Hyötylä*, Vikajärvi, *Heidi Ruokanen*, Kivitaipale, *Sirkka-Liisa Peteri*, Hirvas

Niesi – vuoden 2019 kyläyhdistys

Niesin kylällä on viimeisimmän virallisen tilaston mukaan alle 20 vakituista asukasta. Niesin Kyläyhdistys on perustettu lokakuussa 2017. Sen tarkoitus on lisätä ja kehittää Niesin kylän asukkaiden yhteistyötä, vaalia kylän kulttuuriperintöä sekä edistää kyläkulttuurin kehittämistä ja asukkaiden viihtyisyyttä.

Kylällä toteutetaan ELY-keskuksen rahoittamia maise-manhoidollisia töitä (peltojen kunnostus, pusikoiden raivaus) ja vesistöjen kunnostushankkeita (vesistöjen niitto, roskakalan pyynti, siian istutus ja veden laadun seuranta). Lisäksi kylällä on kunnostettu seurantaloa, tehty polttopuita kaikille kylän asukkaille ja järjestetty monenlaisia tapahtumia. Talkoisiin osallistuu vakituisten asukkaiden lisäksi merkittävässä määrin henkilöitä, jotka viettävät vapaa-aikaa alueella. Talkoissa on ollut parhaimmillaan 44 osallistujaa.

Säätiön nimeämät vuoden 2019 kylätoimijat:
Hillevi Vitikka, Perunkajärvi, *Pekka Kuoksa*, Sonka, *Satu Söderlund*, Hirvas, *Sami Vaara*, Pekkala, *Anna Väänänen*, Porokari, *Päivi Saarijärvi*, Narkaus

Kyliä yhdistykset ja yhdistykset

ALAKEMIJOKI	Yritykset (370)	Yhdistykset (24)
Alakorkalo	53	3
Hirvas	87	5
Jaatila	25	2
Kauko-Paavalniemi	42	3
Murola	107	4
Petäjäinen	7	1
Rautiosaari	49	6
OUNASJOKI	Yritykset (371)	Yhdistykset (41)
Nivankylä	38	3
Lohiniva	43	2
Marrasjärvi	10	1
Marraskoski	20	3
Meltaus	58	16
Patokoski	16	2
Sinettä	96	6
Sonka	47	5
Tapio	43	3
RANUANTIE	Yritykset (87)	Yhdistykset (10)
Kivitaipale	42	2
Narkaus	29	5
Saarikämä	8	
Siikakämä	3	2
Väljoki	5	1

SODANKYLÄNTIE	Yritykset (144)	Yhdistykset (12)
Misi	6	1
Nampa	3	2
Napapiiri	34	
Someroharju	43	2
Tiainen	17	1
Vikajärvi	28	3
Ylinampa	13	3
YLÄKEMIJOKI	Yritykset (248)	Yhdistykset (36)
Autti	26	5
Juotas	28	2
Koskenkylä	18	2
Oikarainen	58	6
Pekkala	24	2
Pirttikoski	18	1
Sulaoja	4	
Tennilä	5	2
Vaarala	5	1
Vanttauskoski	41	13
Viiri	21	2

YHTEENSÄ 1220 yritystä 123 yhdistystä

Yrityssetelit mahdollisia kaikille toimialoille

» Tukea myönnetään pieninvestointeihin, kustannuksiin, lisäkoulutukseen ja markkinointiin.

» Kaikkien maaseutualueella toimivien yritysten on mahdollista hakea säätiön yritysseteliä.

» Tukea voi saada joka toinen vuosi, eli vuonna 2021 tukeen oikeutettuja ovat ne yritykset, jotka eivät saaneet tukea vuonna 2020.

» Aloittaville yrittäjille voidaan myöntää tukea kolmena ensimmäisenä toimintavuonna.

👉 2 500 €

Tuen enimmäissuuruus

👉 40 %

Hankinnan arvosta

Tarkemmat ohjeet ja hakukaavakkeet: rkks.fi

24 KYLIEN AIKA • 2021

Rovaniemen kylien kehittämissäätiön julkaisu • rkks.fi 25

Millaiseen maailmaan palaamme koronan jälkeen?

Juuri nyt näyttää siltä, että ainakin koronan vaikutukset talouspolitiikkaan ovat olleet valtaiset. Elvytystoimet ovat olleet täysin poikkeuksellisia mittakaavaltaan, eivätkä nopeasti nousevat velkatasot tai jopa talouksien ylikuumenemisen ja inflaation riski näytä vieläkään pelottavan päättäjiä. Melko elvyttävän talouspoliittisen linjan odotetaan jatkuvan niin Euroopassa kuin Yhdysvalloissakin.

Tuuli Koivu, Nordean pääekonomisti ja Juho Kostainen, Nordean ekonomisti

Posiitivista elvytyslinjassa ovat investoinnit tulevaisuuteen, joita toivottavasti niin EU:n elvytyspaketti kuin Bidenin ajama politiikkakin tuovat mukanaan. Molemmilla talousalueilla linjan muutosta perustellaan osittain Kiinaa vastaan käytävällä kilpailulla. Tähän sopivat hyvin paitsi investoinnit koulutukseen ja infrastruktuuriin, myös elvytyspolitiikkaan liittyvien hankintojen keskitäminen kotimaahan omavaraisuutta lisäämällä.

Omavaraisuudesta onkin koronan myötä tullut taikasana kaikissa suurissa talouksissa, ei vain Yhdysvalloissa. Pandemian ensivaiheessa haluttiin turvata omavaraisuus tuotantoketjuissa, sitten koronan vaatimien lääkkeiden ja suojaruukkeiden osalta ja nyt keskustelua käydään jo hyvin laajasti ja lisääntyvän protektionismin uhka on todellinen. Kiinalle omavaraisuus ei ole uusi asia, mutta tuoreessa 5-vuotissuunnitelmassa se saa poikkeuksellisen laajan huomion ja erityisesti korkean teknologian näkökulmasta. Vasta tulevat vuodet näyttävät, onnistutaanko uudella linjalla piristämään tuottavuuskehitystä.

Omavaraisuudesta onkin koronan myötä tullut taikasana kaikissa suurissa talouksissa, ei vain Yhdysvalloissa.

Suomen talous toipuu koronasta nopeasti

Suomen talouden toipuminen kiihtyi kesän aikana. BKT kasvoi vuoden toisella neljänneksellä 2,1 % edellisestä neljänneksestä ja kohosi koronaa edeltäneelle tasolle. Erityisesti palvelualat ovat piristyneet voimakkaasti keväästä lähtien, kun koronarajoituksia päästiin purkamaan. Vilkas kotimaanmatkailu on tuonut kesän aikana toivottua piristystä hotelli-, ravintola- ja kulttuurialalle. Maailmankaupan kasvu on tuonut runsaasti uusia vientitilauksia teollisuuteen, mikä on käynnistänyt myös uusia investointeja.

Talouden nopea toipuminen on nostanut myös työllisyysasteen jo koronaa edeltäneelle tasolle. Avoimia työpaikkoja onkin nyt ennätysellisen paljon, ja pula osaavasta työvoimasta on alkanut rajoittaa talouden kasvumahdollisuuksia.

Kotitaloudet säästäneet korona-aikana asuntoihin ja osakkeisiin

Kulutusmahdollisuuksien rajoittaminen sekä talouden epävarmuus ovat saaneet kotitaloudet säästämään ennätysellisen paljon viimeisen puolentoista vuoden aikana. Koro-

Tuuli Koivu

Nordean pääekonomisti
Tuuli Koivu on toiminut kansainvälisen talouden ekonomistina Suomen Pankissa, Euroopan keskuspankissa ja valtiovarainministeriössä vuodesta 2001 alkaen. Hänen erityisalaansa on Suomen talouden lisäksi euroalue ja Kiina ja hän on väitellyt Kauppatieteiden tohtoriksi vuonna 2012 Kiinan rahapolitiikasta.

Juho Kostainen

Nordean ekonomisti
Juho Kostainen analysoi Nordeassa erityisesti Suomen talouden sekä asuntomarkkinoiden kehitystä. Aiemmin Juho on työskennellyt ekonomistina valtiovarainministeriössä, Euroopan Komission Kreikan sopeutusohjelmassa sekä Suomen Pankissa.

nan alusta lukien kotitaloudet ovat säästäneet keskimäärin 5 % käytettävissä olevista tuloistaan. Säästöön on siis jäänyt yhteensä noin yhdeksän miljardia euroa. Lisäksi kotitalouden ovat ottaneet lisää velkaa, etupäässä asuntolainaa, kun asumiseen satsataan aiempaa enemmän. Erityisesti omakotitalojen hinnat ovat nousseet tänä vuonna, kun ihmiset ovat kaivanneet lisätilaa ja omaa pihaa kotona vietyyn ajan kasvaessa etätöiden myötä.

Rahoja on sijoitettu aktiivisesti myös rahastoihin ja osakkeisiin, joihin on virrannut uusia sijoituksia neljän miljardin euron edestä. Pörssikurssien nopea palautuminen sekä uusi osakesäästötili on innostunut monia kotitalouksia sijoittamaan rahojaan suoriin osakesijoituksiin. Jo yli 900 000 suomalaista sijoittaaakin osakkeisiin.

Uusi maastopyöräilyreitti suunnitteilla Vikajärvi-Napapiiri-välille

Kylien kehittämissäätiö on mukana suunnittelemassa uutta maastopyöräilyreittiä Vikajärveltä Napapiirille.

Alueen kyläläiset ovat jo pitkään olleet huolissaan vilkkaasti liikennöidyn ja kapean valtatie 4:n turvallisuudesta, ja maastopyöräreitti siirtäisi vapaa-ajan liikkujia turvallisemmalla väylälle.

Reittisuunnitteluun erikoistunut Suomen Maastotieto Oy on suunnitellut reitin pääosin valmiita tienpohjia hyödyntäen. Yksityiset maanomistajat ovat suhtautuneet reittiin myönteisesti. Tarvittaessa Metsähallitus on halukas kehittämään maastoreittejä myös valtion maille.

Vikajärven seudun kyläyhdistys on hakenut tienlytyslupaa Rauhalankujalle, Olkkalammentielle ja Olkkavaaraan. Lapin ELY-keskus on antanut luvan reitin toteutukseen, mutta lupa sisältää vain yhden tienlytöksen.

Mikäli tienlytykset eivät onnistu suunnitelmien mukaan, reittiä on mahdollista lyhentää Vikaköngäs-Apukka-välille. Alueen yritykset toivoisivat pidempää reittiä, sillä matkan varrella on muun muassa kauniit Vaattunki- ja Vikaköngään alueet.

Apukan kohdalle on toivottu myös alikulkukäytävää, jonka kautta maastopyöräreitti voisi kulkea turvallisesti.

Reittiin on mahdollista saada julkista rahoitusta ja toiveena onkin, että Rovaniemen kaupunki ottaisi kyläyhdistyksen sijaan vastuun reitin toteuttamisesta.

Maastopyöräilyreitti palvelisi aktiivimatkailijoita ja paikallisia asukkaita. Maastopyöräilyn suosio on kasvanut viime vuosina merkittävästi.

Säätiö on tukenut myös kulttuuria

Matti Kärkkö ja Nätti-Jussi

Säätiöllä on ollut merkittävä rooli myös kulttuurin tukijana. Esimerkiksi amatöörivalokuvaaja Matti Kärkkö (1910-1977) ainutlaatuisten lasinegatiivien puhdistus on tehty säätiön tuen turvin.

Kärkkön yli 2000 valokuvaa ovat Lapin ja Suomen valokuvaus historian aarteita. Hän kuvasi Kemijokivarren kylissä 1920-50-luvuilla. Savottakasööri Kärkkö kuvasi myös naapuriaan legendaarista Nätti-Jussia (1890-1964).

Kuvat on digitoitu ja arkistoitu. Aineiston pohjalta on syntynyt kirja Nätti-Jussi - Elämä ja tarinat sekä dokumenttielokuva Nätti ja Matti. Elokuva kertoo kadonneesta savottien kulttuurista.

Säätiö on ollut mukana rahoittamassa myös kirjaa ja elokuvaa.

Kunnan Pojat

Myös Kunnan Pojat -yhtye on saanut tukea toimintaansa säätiöltä. Yhtyeen tavoitteena on viedä musiikin iloa ja osallisuutta ihmisten luokse.

Kylätalot ja seurantalot ovat tulleet pojille tutuiksi. Yhtye on vieraillut myös kyläkouluissa ja päiväkodeissa. Kunnan Pojat on rytmimusiikin ammattilaisista koottu ryhmä, jota täydentää pitkäaikaistyöttömät muusikot. Ydinryhmään kuuluu musiikkitoiminnan koordinaattori Hannu Raudas-koski, muusikko Jari Karjalainen ja muusikko Jaakko Niemi.

Tapahtumakalenteri

Ounasjoki:

Porokarin kylätalo, Porokarin puhdeillat ti 30.11. ja ti 14.12. klo 18-20 puuhastellaan käsityötä ja puutöitä omaan tahtiin, tarvikkeita ja välineitä saatavilla ryhmän kiinnostuksen mukaan, ei erillistä ohjaaja. Istutaan iltaa kahvin ja kaakaon äärellä.

Maakuntamuseon kiertävä näyttely 30.11. saakka avoinna joka päivä klo 12-18

Teatteriretki Hirvimetsä-esitykseen la 27.11. klo 15. Linja-autokuljetus Lohinivasta klo 12, myös matkalta kyytiin pysähdytään Saarenkylän joulumarkkinoilla. Teatterin peruslippu 28 €, eläkeläiset 25 €, työttömät, opiskelijat ja lapset 16 €. Ilmoittautumiset mieluiten tekstiviestillä puh. 045 1853 236 / Ritva

Lohinivan kylätalo

- Kasvomaskien jako vähävaraisille ke 1.12. klo 11-12
- Aikuisvastaanotto ja seniorineuvola to 2.12. Ajanvaraus ma-pe klo 7-14 puh. 040 3544 669.
- Kyläilta to 2.12. klo 17
- Mummokerho joka ke klo 11

Lohihovi

- Kirjastoauto ravintola Lohihovin pihassa la 4.12. klo 10.20-10.40.
- Pikkujoulut ravintola Lohihovissa la 4.12. Lisätietoja tapahtumista puh. 0400 474 061 / Kati

Ranuantie:

Kivitaipaleen kylätalo Joulumyyjäiset la 11.12. klo 11-15, mukana joulupukki, glögi-torttukahvio

Taipaleen koulu Kauneimmat joululaulut ja puurojuhla su 12.12. klo 14

Narkauksen kylätalo Puurojuhla su 19.12. klo 15-17, joulupuuroa, torttukahvit ja livemusiikkia.

Alakemijoki:

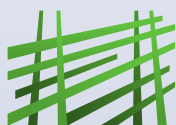
Rautiosaaren perinteinen joulunavaus, Niilon laavu su 19.12. klo 18, glögi- ja piparitarjoilu.

Sodankyläntie / Kylätalo

Perinteiset joulumyyjäiset la 4.12. klo 12-15, yhteyshenkilö Hillevi Vitikka p. 040 541 5186

Pikkujoulut la 11.12. Järj. Maa- ja kotitalousseura, yhteyshenkilö Veli Tervo puh. 040 764 2920

Kauneimmat joululaulut la 18.12. klo 17, yhteyshenkilö Irma Aurala puh. 040 735 3700 - Maanantaisin klo 14.30-15.30 kuntojumppa.

Rovaniemen kylien
kehittämissäätiö

Ajankohtaista tietoa Rovaniemen kylien kehittämissäätiön toiminnasta osoitteesta:

rkks.fi